

Metsätalouden näkökulmia luontotyyppien määritelmien tulkintakysymyksiin

Tulkintojen merkitys metsätalouden näkökulmasta

- Luontotyyppien määritelmien ja hyvän tilan tulkintojen tarkastelu puuntuotannossa olevilla alueilla on olennaista, koska tulkinnot vaikuttavat siihen, missä ja miten metsätaloutta voidaan Suomessa harjoittaa
- Tulkinnot ovat samat kaikille maanomistajille
- Tulkintojen tulisi olla yksiselitteisiä, jotta luontotyyppiin kuuluvat kohteet ja hyvässä/ei-hyvässä tilassa olevat kohteet voidaan tunnistaa ja ohjata niiden hoitoa ja käyttöä
- Maanomistajan oikeusturvan uhkana on, jos metsäomaisuutta koskevasta käytön rajoituksesta tai käyttöön liittyvästä hallinnollisesta lisätyöstä ei sääntelyn aiheuttaman epävarmuuden vuoksi saa korvausta.
- Yksiselitteiset tulkinnot on mahdollista liittää esim. VMI:iin ja metsävaratietoon, jolloin luontotyypeistä saadaan nykyistä parempaa tietoa

Bor Im tulkinnan merkitys metsätalouden näkökulmasta

- Boreaalisen luonnonmetsän määritelmän tiukempi tulkinta mahdollistaa paremmin etenemisen vapaaehtoisen suojelun kautta, koska heikentämättömyysvelvoitteen vuoksi suojeltavaa pinta-alaa on vähemmän
 - Tiukempi tulkinta lisääisi hyväksyttävyyttä ja mahdollistaisi paremmin etenemisen METSOn kautta
- Uudistuskypsyysikärajoilla noin 100 000 ha yksityismailla, noin 50 000 ha valtion mailla
- LuTU-ikärajoilla noin 25 000 ha yksityismalla ja noin 25 000 ha valtion mailla

Tavoitteellinen luonnonhoito vs. boreaalinen luonnonmetsä

- Ennallistamisasetuksen 12 artiklan mukaan meidän tulee parantaa valittujen metsäindikaattoreiden tilaa. Talousmetsiin tavoitellaan siis luonnonhoidon kautta enemmän monimuotoisuudelle tärkeitä rakennepiirteitä ja myös uhanalaista lajistoa.
- Kun tavoite saavutetaan, tällainen metsä ei saa päätyä boreaalisena luonnonmetsänä suojeltavaksi metsäksi. Mikäli metsäomistajan tavoitteena ei ole pidemmällä aikavälillä suojella metsäänsä, hänellä on negatiivinen kannuste parantaa talousmetsien monimuotoisuutta , mukaan lukien metsäindikaattoreita, ja käytännössä talousmetsien monimuotoisuuden parantamiselta putoaa pohja pois.

Luhti-raportin kirjaus

- Boreaalisille luonnonmetsille voitaisiin harkita myös aktiivista hoitoa koskevaa kriteeriä. Kriteerin mukaan boreaalisiin luonnonmetsiin eivät kuuluisi aktiivisen puuntuotannon piirissä olevat metsiköt, joissa kriteerit täyttyvät luonnonhoidon seurauksena. Tämän kriteerin tarkoituksena olisi mahdollistaa tavoitteeltaan kunnianhimoinen luonnonhoito, jossa osa metsiköistä voi ajan mittaan täyttää boreaalisen luonnonmetsän kriteerit. Tällaisia metsiä voitaisiin silti jatkossakin käsitellä talousmetsinä, vaikka joissain metsiköissä niiden laatu saattaisikin väliaikaisesti käsittelyn seurauksena myös heikentyä. Vastaava kriteeri sisältyy EU:n luonnontilaisten ja vanhojen metsien määrittelyä, kartoitusta, seuranta ja tiukkaa suojelua koskeviin komission ohjeisiin (Euroopan komissio 2023), joiden mukaan vanhoihin metsiin ei lueta metsiköitä, joissa on viitteitä aktiivisesta tuottavasta hoidosta, mukaan lukien erilaiset matalan intensiteetin metsänhoitojärjestelmät.

Vanhan metsän kriteerit ja luonnontilaisen metsän määritelmä Suomessa VNP

Metsätalouuskäytön aktiivisuus rajauksena:

- Aktiivisessa metsätalouuskäytössä olevat metsät eivät kuulu vanhan metsän määritelmän piiriin:
 - Intensiivisen metsänhoidon toimenpitein hoidettu metsikkö on aktiivisessa metsätalouuskäytössä, ellei toimenpiteistä ole kulunut niin kauan, että aiemman aktiivisen metsätalouuskäytön aiheuttamat muutokset metsänkuvassa ovat pääosin jo hävinneet tai häviämässä
 - Esimerkiksi pidennetyn kiertoajan, jatkuvan kasvatuksen tai luonnonläheisemmän metsänhoidon keinoin hoidettu metsä on aktiivisessa talouuskäytössä, eikä se siten täytä vanhan metsän määritelmää.
 - Metsätaloustoimien yhteydessä tehtävät monimuotoisuustoimet, kuten säästöpuut, lahopuiden keinollinen lisääminen tai korjaamatta jätetty lahopuu, eivät aiheuta kohteen määrittelemistä vanhan metsän suojelukohteeksi.
 - Intensiivisen metsänhoidon toimenpiteitä ovat esimerkiksi edelleen metsän rakenteeseen vaikuttava ojitus tai avohakkuu, maanmuokkaus, lannoitus ja metsänhoidollinen kulotus.

MMM ehdotus boreaalisen luonnonmetsän rajaukseksi

Boreaalisiin luonnonmetsiin eivät kuulu aktiivisen puuntuotannon piirissä olevat metsiköt, joissa kriteerit täyttyvät luonnonhoidon seurauksena, mikäli metsäomistajan tavoitteena ei ole pidemmällä aikavälillä suojella metsäänsä

- Metsänhoidon toimenpitein hoidettu metsikkö on aktiivisessa puuntuotannossa, ellei toimenpiteistä ole kulunut niin kauan, että aiemman aktiivisen metsätaloustalouden aiheuttamat muutokset metsänkuvassa ovat pääosin jo hävinneet tai häviämässä
- Pidentetyn kiertoajan, jatkuvan kasvatuksen, luonnonläheisemmän metsänhoidon tai muun erityishakkuun keinoin hoidetussa metsässä on harjoitettu tavoitteellista luonnonhoitoa, eikä se siten täytä boreaalisen luonnonmetsän kriteerejä.
- Metsätaloustoimien yhteydessä tehtävät monimuotoisuustoimet, kuten säästöpuut, lahopuiden keinollinen lisääminen tai korjaamatta jätetty lahopuu, eivät aiheuta kohteen määrittelemistä boreaaliseksi luonnonmetsäksi ja siten suojeltavaksi kohteeksi.
- Tavoitteellinen luonnonhoito turvaa osaltaan boreaalisen luonnonmetsän heikentämättömyyttä parantamalla tilaa "välialueilla"